

ZVONČEK

LIST S PODOBAMI ZA MLADINO

LETO 36 • ŠTEV. 7
MAREC 1935

Fran Roš

Pek Peregrin in peklenšček

Živel je svoje dni pek Peregrin. Siromašen je bil, zato je služil kot pomočnik pri bogatem peku Jakabu. Služil je trideset let, pa ga je mojster pognal iz službe:

»Prestar si, poiščem si mlajšega pomočnika. Ti pa pojdi po svetu iskat sreče! Nikamor ti ne branim.«

»Kam naj pojdem zdaj na starost? Toliko let sem vam zvesto pekel kruh in še so moje roke dovolj krepke in okrepane. Ali naj v lakoti umrem z ženo in otroki?«

»To pa je tvoja skrb. Naredi po svoji volji! Ne potrebujem te več, stare so tvoje roke.«

»Postarale so se pri delu za vas.«

»Če bi se ne bile pri meni utrudile, pa bi se bile pri kom drugem in nič mlajše bi ne bile danes. Tu imaš svojo zadnjo plačo, preštej srebro! In kar pojdi, svet je lep in dovolj prostoren!«

»Samo kruha ne bo imel zame in za moje.«

S solzami v očeh in s tresočimi se rokami je Peregrin pograbil denar, pa je stopil na cesto. Bil je siromak brez dela, zaslužka in strehe. S sklonjeno glavo je stopical domov, tam je povedal, kako se mu je primerilo.

Zajokala je žena, plaho so se otroci ozrli vanj, bilo jih je osem med petnajstim in petim letom.

Prodali so tisto malo pohištva, kar so ga imeli, potem so šli v svet. Iz kraja v kraj so romali, povsod so se ustavljali pri pekovskih mojstrih.

»Ali bi potrebovali tu pomočnika?«

»Koliko pa vas je vseh?«

»Prav vseh nas je deset.«

»Lepo število to! Velika bi morala biti plača, da bi vas vse mogla preživljati. In tudi v letih si že. Ni nam treba pomočnika, so slabi časi.«

Manj ko je bilo denarja, več je bilo v Peregrinu obupa. Videl je, da nikjer ne bo mogel najti službe. Skrbi so mu mračile lice, smilila se mu je družina.

Tako so žalostni pripotovali po cesti do gozda, ko je prihitel za njimi lepo črno oblečen gospod s cilindrom na glavi in v fraku, bradat v lice z zelenim bleskom v očeh. Na vso moč sladko se je približal:

»Ali imam čast? Kaj ne, gospod pek Peregrin, ki išče službo? Jaz sem gospod Dinozavrič, po poklicu prav za prav peklenšček, ali se me zato ni treba bati, sem prav pohleven in prijazen že po naravi. Malo bolj v kraj h gozdiču bi morda stopila, pogovoriti bi se morala brez priče.«

Peregrin se je začudil, tako čudna čast ga še nikoli ni doletela, da bi se bil kdaj srečal s kom izmed peklenščkov. Da, opazil je bil na njegovi glavi rožičke, ko se je odkril. Toda strah ga ni bilo, preveč bridkega je bil že izkusil v življenju, da bi ga še kaj moglo preplašiti ali razburiti. Zato je prav mirno vprašal, ko sta stopila h gozdnemu robu:

»In želite, gospod Dinezavrič?«

»Nič kaj takega, kar bi bilo nemogoče izpolniti. In pri vsem tem se vam nudi lepa in redka prilika k zaslužku. Znano mi je, kako vas nesreča preganja. Bodite torej pametni in sklenite z menoj pogodbo. Tisoč cekinov vam izplačam takoj, če pristanete.«

»Ne branil bi se denarja.«

»Torej,« so se zvito nasmehnile peklenško zelene oči. »Vsi peki daleč naokoli so že zapisani peklu, le tu v bližini je pek Simon, ki edini peče dovolj velike žemlje. Edini poštnjak je med mnogimi peki, zato se hoče moj veliki gospodar polastiti še njegove duše za vsako ceno. Simon je že v letih, zato ne kaže čakati predolgo nanj. Treba je, da greste k njemu v službo. Ponudite se mu za nizko plačo, saj dobite denarja od mene. Potrudite se in prekanite ga, da bo pričel peči manjše žemlje. Potem nam zapade njegova duša.«

»Peklenščka ukanim,« si je mislil Peregrin. »Saj peklenščki niso vselej prebrisani, marsikdo jih je že kdaj pretental, še jaz poskusim. Če pa bi se tale gospod Dinezavrič le ne pustil prekaniti, pa ne sklenem pogodbe z njim. Nočem služiti njegovim nakanam, čeprav ostanem

brez tisočaka, ki bi mi tako zelo prav prišel.«

Sem in tja sta govorila, končno pa je peklenšček privlekel iz žepa kos pergamenta in je pričel pisati z gosjim peresom, ki ga je pomakal v odprto žilo svoje levice. Zeleno kri je imel, zelene so bile zato tudi črke:

POGODBA

Gospod pek Peregrin objublja, da hoče vstopiti v službo pri peku Simonu. Vztrajno si bo prizadeval, pridobiti ga k temu, da prične peči mnogo manjše žemlje. V nagrado za to mu ob podpisu te pogodbe izplača gospod Dinezavrič tisoč cekinov, katerih prejem se potrjuje.

Datum Dinezavrič Peregrin

Pogodbo sta podpisala in peklenšček je izročil Peregrinu težko vrečico samih zlatih cekinov. Prijazno mu je še segel v roko, peklenšček je imel na koncu prstov skrivljene ostre nohte, potem je izginil v gozd. Peregrin pa je z družino nadaljeval pot k peku Simonu v bližnjo vas.

Pek Simon je bil že star, pravkar je bil zbolel in je bil brez pomočnika, le majhnega vajenca je imel. Tožil je o slabih časih, ljudje nimajo denarja, da bi mnogo kruha kupovali, rajši jedo krompir in fižol, ki se ju hitreje nasitijo.

Peregrin se mu je ponudil v službo za prav majhno plačo. Nastanil se je v bližnji hiši, plačal je stanovanje za več mesecev naprej. Imel je zdaj delo, stanovanje, dovolj denarja in živeža za vso družino. Objubil je peku Simonu, da mu hoče pridobiti novih odjemalcev, ki mu bodo odvezemali vse več peciva. Žemlje da so prevelike, peči mora manjše.

»To ni mogoče!« je ugovarjal Simon. »Potem jih prodam še manj!«

»Nikakor!« je pojasnjeval Peregrin. »Manjše žemlje pač morajo biti cenejše!«

»Tako?« se je vdal Simon. »Pa poizkusi, če se ti obnese!«

Tako je hotel Peregrin ukaniti peklenščka. Saj v pogodbi ni bilo

»No,« se je zasmel, »prav zadovoljen sem z vami, gospod Peregrin. Vidim, da so te-le žemljice, ki se zdaj pečejo pri Simonu, zelo, zelo majhne. Takih še sploh nisem nikjer videl. To me pohvali sam naš veliki peklenški gospodar. Dajte mi

niti besede o tem, da bi žemlje ne smele biti cenejše, le manjše morajo biti. Tale pohlevni Dinozavrič pač ni bil preveč prebrisan.

Zdaj so se pekle za polovico manjše žemljice. Prej so se dobile tri za groš, zdaj pa sedem za groš. In ljudje so hvalili to izpremembo, žemljice so bile dobro in lepo pečene, pokale so pod zobmi in prijetno dišale. Vsak dan več jih je bilo prodanih, obilo denarja se je stekalo. Peregrinova družina je bila zdaj srečna kakor že dolgo ne tako. Mojster Simon je okreval, z novim pekom je bil nadvse zadovoljen.

In zgodilo se je, da je nekega dne stopil v pekarno peklenšček Dinozavrič. Nalašč je dospel v trenutku, ko je bil Peregrin sam.

jih morda pet, pokazati jih hočem v peklu! In zahvaljujem se, prav vestno in pošteno ste izpolnili pogodbo.«

Kar režal se je po vsem kosmatem licu, ko je odhajal z žemljicami.

Vrnil se je v pekel in stopil pred prestol samega peklenškega poglavarja v veliko dvorano, kjer je bila vročina, ki bi človek zgorel v njej, le peklenščkom seveda ne more do živega. Zakaj v bližnjih prostorih so bile ogromne peklenške peči, ki so dajale ogenj za vse tiste ljudi, ki so si v svojem življenju s hudo-bijo zaslužili pogubljenje.

Dinozavrič se je do tal priklonil.

»Govori!« je dovolil veliki peklenšček, grozen in strašen po svoji satanski podobi z režečimi zelenimi

očmi, groznimi kremplji na kosma-
tih rokah, s parklji na nogah in de-
belim črnim repom, ki je čop njegov
segal do tal.

»Izpolnil sem ukaz. Pek Simon
peče zdaj najmanjše žemlje, kakor
manjših še nikoli nikjer videl ni-
sem. Tu sem jih pet prinesel s se-
boj za vzorec in v dokaz.«

»Vidim, da ne lažeš,« se je zado-
voljno zarežal gospodar. »Dobro si
ukrenil in v priznanje tvojih zaslug
te imenujem za poglavarja 87. čete
peklenščkov. Eno izmed teh žem-
ljic oddaj v oddelku, kjer vodimo
sezname te vrste obrtnikov in nji-
hovih izdelkov. Ostale štiri žemlje
pogoltnem sam. Pojdi!«

Ves srečen ob tem odlikovanju je
odhitel Dinozavrič po dolgih hodni-
kih in je kmalu vstopil v dvorano,
kjer so na dolgih deskah bile zložene
ne žemlje, same take, ki so bile pre-
majhne spečene. Pri vsaki je bil li-
stek z napisom:

*Tako majhne žemlje peče pek ta in ta
v tem in tem kraju.*

In ko je Dinozavrič videl, da
manjše žemljice tu sploh nikjer ni
bilo, je bil še tem zadovoljnejši. Sa-
memu sebi se je zdel neskončno
prebrisan, saj je tako pametno ukre-
nil vso stvar in si je pri tem res za-
služil, da je napredoval do četrtega
poglavarja, kar je za navadnega in
skromnega peklenščka prav lepa
čast.

Spet je minilo mesec dni, ko je
peklenski poglavar dal poklicati
pred sebe Dinozavriča in mu ukazal:

»Pek Simon je bolan, še danes
utegne umreti. Stopi po njegovo du-
šo in jo privedi, naša je!«

Vesel se je peklenšček napolil.
Zvečer je stal pred Simonovo pe-
karno. Skozi polpriprte oknice je
opazoval, kaj se v hiši godi.

Simon je ležal v postelji, težko
je sopel, stokaje je grgral, ves je
bil slaboten in z znojem oblit. Ob
njem je stal Peregrin, žena pa mu
je prižigala svečo in mu jo tiščala
v uvelo roko.

»Aha!« se je razveselil peklen-
šček, »skoro bo njegova duša moja!
Treba je hiteti!«

Urno je vstopil, ko je žena bruh-
nila v krčevit jok in je bolnik še
zadnjič vzdihnil. Peklenšček pa je
rekel:

»Po njegovo dušo sem prispel, da
jo odvedem s seboj!«

»Ne bo se zgodilo!« je zaklical
Peregrin.

»Moja je ta duša, odkar je Simon
pričel peči tako majhne žemlje in
je s tem odiral ljudstvo, zase pa
krivično grabil denar. Vi, gospod
Peregrin, ste mi priča, sami ste ga
pripravili do tega!«

»Nikoli! Res je Simon pekel
majhne žemlje, toda je njihovo ce-
no za več kakor polovico znižal.
Do konca je bil poštenjak in narav-
nost v nebesa pojde.«

»Tako?« je zatulil Dinozavrič.
»Potem pa vi, Peregrin, niste izpol-
nili pogodbe in ste svojo dušo za-
pravili. Ha!«

»Izpolnil sem vse, kar je pogodba
zahtevala. Da bi pa žemlje, če so
manjše, ne smele biti tudi cenejše,
o tem pa niti besedice ni v pogod-
bi. Žal mi je, dragi gospod Dinozav-
rič, da je bil zaman ves vaš trud!«

»Ukanili ste me!« se je peklenšček popraskal za ušesom. »Nasedel sem! Kaj mi poreče veliki gospodar? Kazen me čaka in vsega ste krivi samo vi, grdi navihanec Peregrin! Uuu!«

Odtulil je iz sobe, v njej pa je ostal peklenški smrad po smoli in žveplu. In zunaj je srečal angela, ki je bel in mil tiho prihajal po Simonovo dušo, da jo popelje v nebesa.

Zacvilil je peklenšček, da je v ušesih vse zabolelo, in takó jadrno je izginil, da se je črno pokadilo za njim. In kmalu je bil spet doma, v peklu.

»Govoril« mu je ukazal strašni peklenški poglavar, ko je s povešeno glavo obstal pred njegovim prestolom. »Kje imaš dušo tistega peka, ki je pekel najmanjše žemljice na svetu?«

Vzdihovaje in v solzah je peklenšček priznal, kako hučo je bil prez-

varjen. In strašno se je veliki gospodar razvnel nad njim:

»Obsojen si na kazen. Pet in dvajset udarcev se ti odšteje na zadnjo plat. Razveljavljam imenovanje, s katerim si bil po nevednem povzdignjen v poglavarja 87. čete peklenščkov. K svojemu imenu prejmeš še priimek »Najneumnejši.« Jemljem ti pravico, da bi še kdaj smel hoditi na zemljo k ljudem. Odslej bo tvoja služba ta, da pometiš peklenške prostore brez pravice do počitka. Odvedite ga v oddelek za izvrševanje telesnih kazni in prisolite jih dvajset zasluženih Dinozavriču Najneumnejšemu!«

Tulil je, ko so ga tirali pod batine.

Gori na zemlji pa je pek Peregrin postal mojster in je še mnogo let v poštenju pekel žemlje. Ko pa je umrl, je tudi po njegovo dušo prišel beli angel.

Trije noži in troje vilic

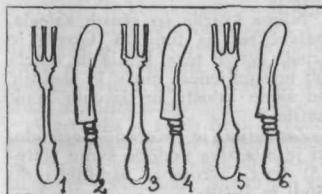
Vzemite tri nože in troje vilic in jih postavite na mizo tako, kakor vidite na naši sliki, da leži poleg vilic nož, nato zopet vilice in nož in zopet vilice in nož. Ko ste to napravili, pa vprašajte bratce in sestrice, pa tudi očko ali mamico:

»Kdo zna s tremi potezami predstaviti vselej po dva kosa pribora, ki ležita drug ob drugem, in s tem tako oddeliti nože od vilic, da so vilice skupaj in noži skupaj!«

Prav težko bo to kdo napravil na prvi mah. Treba je stvar natančno premisliti. Kako bo torej šlo?

Vzemite najprej pribora št. 2 in 3 in ju postavite pred št. 1. Nato vzemite št. 5 in 6 in ju denite v prazen prostor med št. 1 in 4. S tretjo

potezo pa vzemite pribora št. 6 in 4 in ju postavite čisto spredaj pred št. 2 in 3.

Na ta način so vilice oddeljene od nožev. Tisti, ki to spretnost prvi-krat vidijo, bodo nalogo prav težko ponovili, čeprav se ta zabavna coprnija na prvi pogled zdi lahka.